

До проблеми еймеріозу в м'ясному кролівництві

To the problem of eimeriosis in meat rabbit breeding

Тренд здорового способу життя в сучасному суспільстві спонукає тваринників до збільшення обсягів виробництва дієтичного м'яса, до якого належить і кролятина. Високий уміст білку, низький рівень холестерину, порівняно з м'ясом інших видів забійних тварин, поряд із відмінною засвоюваністю в організмі людини відносять кролятину до перших рядів продуктів здорового харчування.

Відомо, що якісні характеристики м'яса забезпечуються насамперед здоров'ям тварин і напряму залежать від стану органів травної системи кролів (Дуда Ю. В. et al., 2019). Кишкові інвазії кролів негативно впливають на розвиток і

м'ясну продуктивність останніх, знижують біологічну цінність м'яса (Шевчик Р. С., Дуда Ю. В., Яровіцька О. О, 2020), призводять до підвищення бактеріального обсіменіння продуктів забою, що несе пряму загрозу здоров'ю споживачів. Дослідники визнали, що незмінно однією з найбільш важливих первинних причин захворювань органів травлення в кролів на відгодівлі залишається еймеріоз (Vanraeynest et al., 2008). *Eimeria spp.* завжди присутні на кролефермах (розповсюдженість за районами становить 70,26%), трапляються повсюдно в навколишньому середовищі, і їх практично неможливо викоринити (Hamid et al., 2019). Szkucik et al.

(2014) у забійних кролів виявляли найбільшу екстенсивність інвазії еймеріями (78,83%).

Дослідження останніх років показують, що в продуктах забою м'ясних порід кролів з еймеріозом (інтенсивність інвазії становила від $734,5 \pm 52,11$ до $5342,27 \pm 198,62$ ооцист в 1 г фекалій, рис. 1) у 9–75% випадків виявляли патологічні зміни в печінці у вигляді білуватих, щільних, однорідних вузликів (рис. 2, 3), гіперемію і набряклість слизових оболонок шлунка, тонкого і товстого відділів кишечника, крововиливи в слизовій оболонці тонкого відділу кишечника (рис. 4). Поряд із цим, у 42,9% випадків у печінках інвазованих еймеріями кролів

*Р. С. Шевчик,
Ю. В. Дуда,
Л. В. Корейба,
Н. В. Алексєєва,
канд. вет. наук,
доц.,
Дніпровський
ДАЕУ*

було знайдено бактерії групи кишкової палички, до того ж загальна кількість мікроорганізмів у печінках була вищою в 3,5–8,8 разів, а в м'ясі – у 4–32 разів, ніж у здорових тварин.

Якісні характеристики м'яса кролів, уражених еймеріями, були гіршими проти м'яса здорових кролів. Різницю спостерігали в забійному виході тушки, відсотку втрати вологи після її охолодження, швидкості дозрівання м'яса після забою кролів. Такий показник, як рН м'яса кролів, інвазованих еймеріями в процесі дозрівання, у 12 % випадків не досягав нормальних граничних значень, що створювало сприятливі умови для швидкого розмноження різних видів мікроорганізмів, у тому числі й небезпечних (рис. 5).

Саме ці наслідки еймеріозу кролів – погіршення показників не лише якості, а й безпечності кролятини, отриманої від тварин, хворих на еймеріоз, – враховано й обґрунтовано виражено в санітарній оцінці в «Правилах передзабійного ветеринарного огляду тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та м'ясних продуктів»

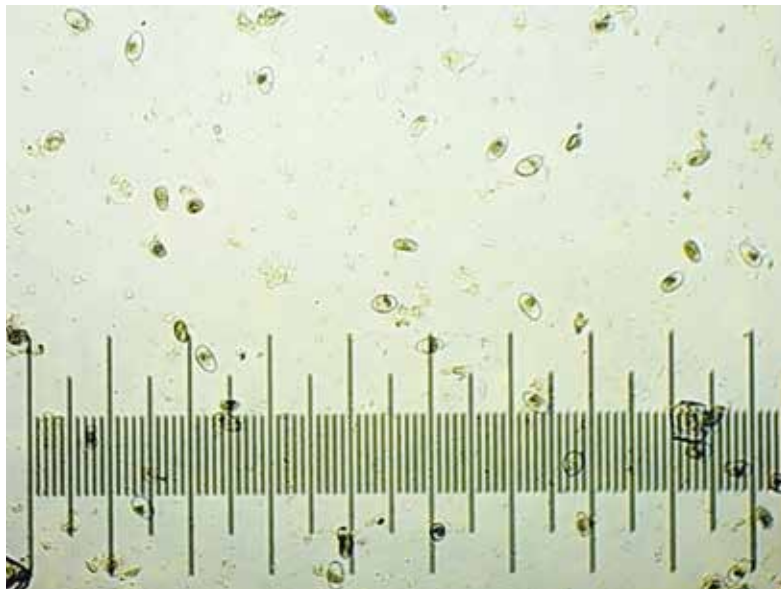

Рис. 1. *Eimeria* spp.

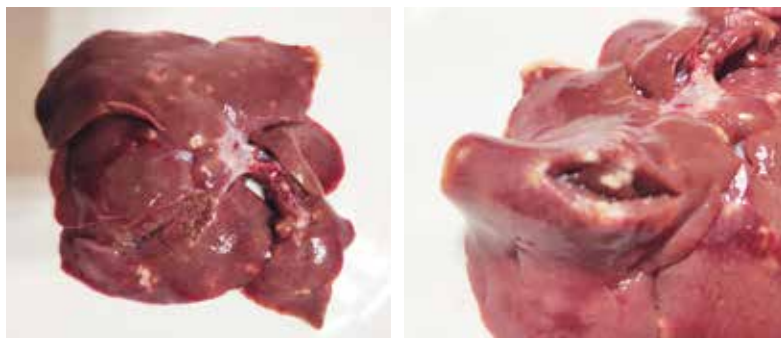

Рис. 2. Печінка, уражена еймеріями

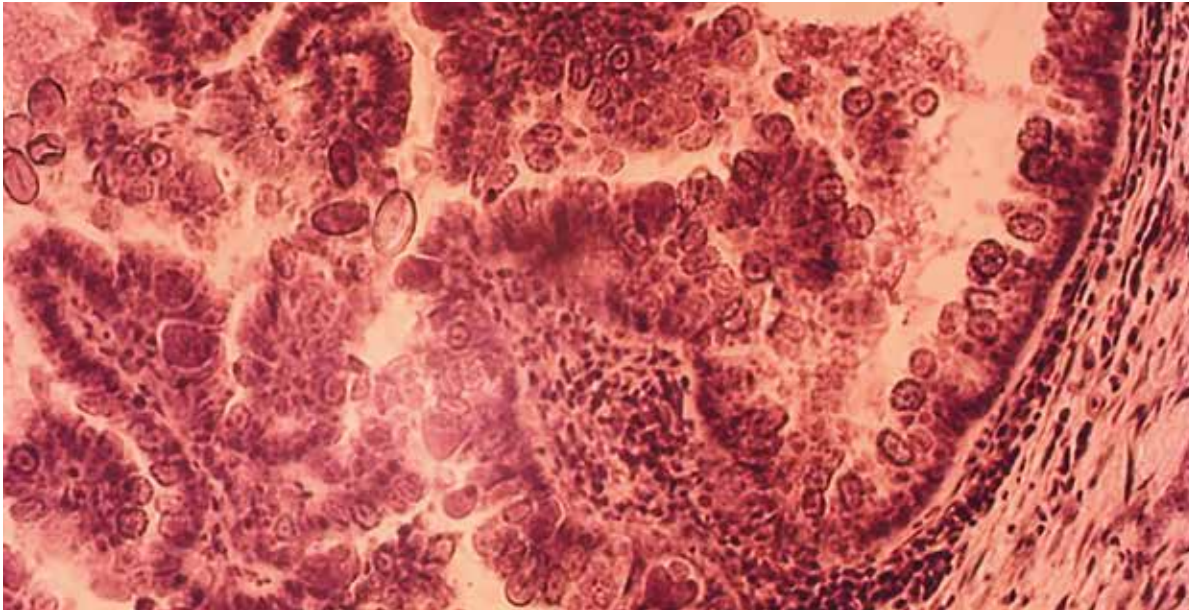

Рис. 3. Гістологічний розріз печінки кроля, ураженого *E. stiedae*. Жовчні протоки розширені

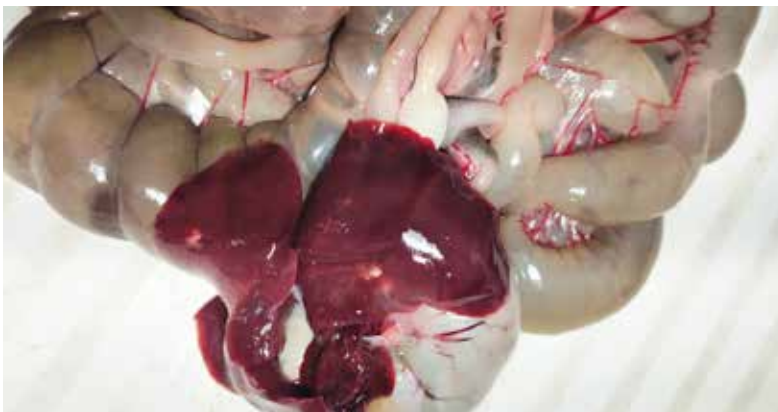

Рис. 4. Метеоризм тонких і товстих кишок, катарально-геморагічний ентероколіт, білувато-жовтуваті вузлики на печінці за ураження кролятами *Eimeria spp.*

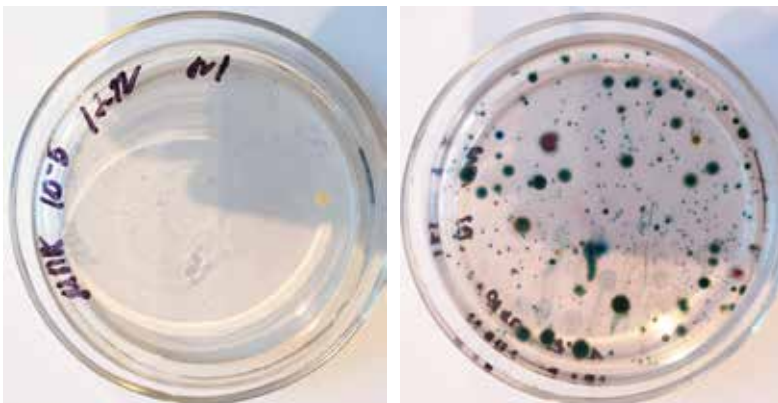

Рис. 5. КМАФАНМ у м'ясі кролів: А – здорових, В – з еймеріозною інвазією

(2002), пункті 13.4.14.: «Еймеріоз (кокцидіоз). Уражені внутрішні органи (печінку і кишечник) знищують, а тушку за відсутності в них змін проварюють. За наявності жовтяничності м'язів тушку утилізують».

Питання еймеріозу сьогодні залишається актуальним, а запобігання таким значним збиткам від нього в кролівництві потребує серйозного та кваліфікованого ставлення.

Лише комплексний і професійний підхід дає змогу здійснювати контроль еймеріозу кролів, коли загальні заходи, такі як дотримання ветеринарно-санітарних і гігієнічних правил комплектації поголів'я, вирощування, утримання, годівлі тварин, поєднуються зі спеціальними: моніторинговими діагностичними дослідженнями, застосуванням профілактичних і лікувальних засобів проти цих паразитів, дезінвазією зовнішнього середовища.

Список літератури надаємо на запит читачів.